

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
22/3305-38

Vår ref.
23/00966-2

Dato
31.07.2023

Høring av modernisering av regelverket for innkreving

Vi viser til høringsbrev av 17. april 2023 vedlagt høringsnotat for ovennevnte høring med høringsfrist 1. august 2023.

Brønnøysundregistrene har noen kommentarer til høringsnotatene. Vi har først kommentert forslaget til endringer i innkrevingsregelverket, i hovedsak endringsforslaget til regnskapsloven § 8-3 tredje ledd, og til slutt har vi kommentert forslag om etablering av ett utleggstrekk og modernisering av utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven.

Vi støtter forslaget om å samle innkrevingsregelverket for innkrevingsmyndigheten i én lov slik at man i størst mulig grad oppnår at innkreving av statlige krav mm. og adgangen til å ettergi/slette slike krav ligger hos den samme etaten. Det vil trolig både føre til en effektivisering av innkrevingsoppgavene, gjøre det lettere å se ulike krav mot samme skyldner i sammenheng og det vil gjøre det lettere for skyldnerne å vite hvilken etat de skal forholde seg til.

Til punkt 10.2.5.6 Forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven

Vi har imidlertid kommentarer til den foreslåtte endringen av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd som gjelder adgangen til å ettergi (slette) ilagt forsinkelsesgebyr ved for sen eller manglende innsending av årsregnskap til Regnskapsregisteret. Vi støtter ikke endringsforslaget som går ut på at det er foreslått en deling av ettergivelsesadgangen mellom innkrevingsmyndigheten og Regnskapsregisteret basert på når de anførte forholdene har oppstått. Begrunnelsen er at bestemmelsen vil bli tilnærmet umulig å praktisere, og ikke minst vil det bli mer uoversiktlig og vanskeligere for skyldnerne enn det allerede er i dag. Ved valg av løsning bør man etter vår mening legge stor vekt på intensjonen om en helhetlig forvaltning som forenkler, gjør regelverket mer brukervennlig og gir et best mulig samfunnsøkonomisk resultat. At skyldneres interesser og rettsikkerhet blir ivaretatt på en helhetlig og best mulig måte bør være et hovedfokus. Man bør søke å unngå at skyldnerne blir "kasteballer" mellom ulike etater. Vi erfarer at gjeldende regelverk, som hjemler at Regnskapsregisteret kan ettergi ilagt forsinkelsesgebyr og frita solidaransvar, mens innkrevingsmyndigheten kan slette ilagte krav ved betalingsvansker, nettopp medfører at mange blir "kasteballer" mellom de to etatene. Det er stor fare for at den foreslåtte lovendringen kan forsterke dette i stedet for å bedre skyldneres situasjon. Samtidig er det også en fordel for skyldnerne om det er mest mulig like vilkår for ettergivelse/sletting av gebyrer i alle reglene som kan komme til anvendelse. Det er det ikke i dag, jf. si-loven § 8 første ledd bokstav b jf. skattebetalingsloven § 15-2 vs. regnskapsloven § 8-3 tredje ledd.

Blant annet står dette i høringsnotatet punkt 5.1 om formålet:

"En sentral målsetning med samordning og modernisering av regelverket for Skatteetatens innkrevingsoppgaver, er et mer brukervennlig regelverk som tilrettelegger for effektiv og rettsikker innkreving."

Videre står blant annet dette i punkt 10.2.5.1:

"Det er lite effektivt for det offentlige med flere ulike og til dels overlappende regler om ettergivelse av krav. Regelverket blir også vanskelig tilgjengelig for skyldner. Videre vil et fragmentert regelverk ofte være til hinder for at Innkrevingsmyndigheten kan finne helhetlige løsninger for skyldnere med store gjeldsproblemer og en gjeld bestående av flere ulike kravtyper."

Dette står som begrunnelse for den foreslåtte endringen av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd:

"For å unngå overlappende bestemmelser om ettergivelse i lovverket foreslår departementet en endring av ordlyden i regnskapsloven § 8-3 tredje ledd, slik at det klart kommer frem at det kun er forhold knyttet til illeggelsen av forsinkelsesgebyret som skal vektlegges ved Regnskapsregisterets vurdering av nedsettelse etter bestemmelsen. Andre tilfeller skal vurderes av Innkrevingsmyndigheten etter de foreslåtte bestemmelsene i ny lov."

Vi er klar over at det finnes andre kravtyper hvor en lignende endring som den ovennevnte er foreslått, men etter vår oppfatning er det flere forhold som skiller illeggelse av forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven fra andre sanksjonsordninger. For det første blir det ikke truffet et vedtak ved illeggelsen. Dersom årsregnskapet ikke er rettidig innsendt (for majoriteten av virksomhetene før 1. august), starter automatisk forsinkelsesgebyr å påløpe. Det påløper i maksimalt 26 uker. Når det har stoppet å påløpe blir det automatisk sendt krav om betaling til den regnskapspliktige virksomheten uten noen vurdering. For det andre er styremedlemmene, alternativt daglig leder og deltakerne, personlig og solidarisk ansvarlige for betaling av gebyret dersom virksomheten ikke betaler innen tre uker. Det betyr at ved vurdering av ettergivelse av ilagt forsinkelsesgebyr må man se forhold for virksomheten og forhold for de solidaransvarlige i sammenheng.

Brønnøysundregistrene oppfatter videre ikke den foreslåtte endringen som en måte å unngå overlapp på. For det første blir spørsmålet hvilket tidspunkt som menes med "illeggelsen av forsinkelsesgebyret". Er det når gebyret begynner å påløpe eller når det stopper å påløpe og blir krevd inn? For det andre kan man ikke nødvendigvis skille på hvilke forhold som forelå på tidspunktet for illeggelsen av gebyret og etterfølgende forhold/det som foreligger på tidspunktet for utarbeidelsen av søknad om ettergivelse. Veldig ofte er forholdene sammensatt og ulike forhold eller hendelser kan følge etter hverandre som en sammenhengende kjede utover i tidsforløpet. I tillegg inneholder søknader om ettergivelse som oftest flere ulike anførsler både forhold som har oppstått før innsendingsfristen i tilknytning til illeggelsen og etterfølgende forhold.

For å synliggjøre grunnen til vårt standpunkt vil vi starte med å gi en beskrivelse av dagens praksis, og deretter gi et konkret og detaljert eksempel på hvordan dette kan bli i praksis ved de foreslåtte endringene.

- Dagens praksis for illeggelse og ettergivelse av forsinkelsesgebyr

Forsinkelsesgebyr påløper automatisk dersom ikke Regnskapsregisteret har mottatt et årsregnskap som kan godkjennes før 1. august/1. februar. Gebyret løper inntil vi mottar et komplett årsregnskap, til virksomheten blir slettet i Foretaksregisteret eller til det blir avsagt kjennelse om konkurs eller tvangsavvikling av virksomheten, men i maksimalt 26 uker. Når gebyret har stoppet å påløpe blir krav om betaling automatisk sendt til virksomheten. Dersom gebyret ikke blir betalt innen tre uker, blir styremedlemmene, alternativt daglig leder og deltakerne, personlig solidarisk ansvarlige. Regnskapsregisteret har både hjemmel til å ettergi ilagt forsinkelsesgebyr helt eller delvis og, etter de samme reglene, å fritta solidaransvarlige fra betalingsforpliktelsen. Først når gebyret har stoppet å påløpe er det mulig å sende søknad til Regnskapsregisteret om å få gebyret ettergitt eller å bli fritatt fra solidaransvaret. I praksis er det ingen frist for å søke om ettergivelse eller fritak, og det er kun mulig å søke om ettergivelse av og/eller fritakelse fra det samme forsinkelsesgebyret én gang.

- Et konkret eksempel

Peder Ås er styreleder og enestyre i et aksjeselskap. Han har ansvar for å sørge for at årsregnskap blir utarbeidet og sendt til Regnskapsregisteret før 1. august. Utover året etter regnskapsåret begynner han å slite med arbeidsoppgavene sine. Det går stadig tregere å få gjort det han skal. Han er i ferd med å bli "utbrent". I mai blir han 70 % sykmeldt og det fortsetter slik til september. Arbeidsoppgavene blir i liten grad utført, og det blir ikke inngått nye kontrakter med kunder. Ås er heller ikke i stand til å be om hjelp fra andre. Årsregnskapet blir ikke utarbeidet. 1. august begynner forsinkelsesgebyr å påløpe. I september blir han utsatt for en bilulykke som fører til at han blir alvorlig skadet og kommer på sykehus. Han blir værende der i flere måneder. Ås er ikke i stand til å ivareta driften av selskapet. Gjelden øker, mens inntektene uteblir. I den situasjonen er han heller

ikke i stand til å sørge for utarbeidelse av årsregnskap. Forsinkelsesgebyret påløper i 26 uker, som er det maksimale, i og med at Regnskapsregisteret ikke mottok årsregnskap. Etter at gebyret har stoppet å påløpe blir krav om betaling sendt til selskapet. Selskapet har ikke midler til å betale gebyret. Ås ble så hardt skadet at han aldri kommer tilbake i jobb, og han ender med å bli uføretrygdet. Når han så skal søke om å få ilagt forsinkelsesgebyr ettergitt blir spørsmålet; Hvilken etat skal han sende søknaden til og evt. hvilke forhold skal han anføre til hvem? I den foreslåtte lovendringen skal Regnskapsregisteret vurdere forhold knyttet til illeggelsen. Vil det i dette eksempelet bety at Peder Ås må skrive to ulike søknader om ettergivelse hvor han overfor Regnskapsregisteret anfører utbrenthet og at han ikke har maktet å sørge for å få utarbeidet årsregnskapet, mens han overfor innkrevingsmyndigheten anfører bilulykken med store helseskader, uføretrygd med påfølgende svak personlig økonomi og at selskapet mangler midler til å betale gebyret? Dersom søknadene blir vedtatt avslått, kan disse enkeltvedtakene påklages til to ulike klageinstanser, noe som også vil bli svært forvirrende for klageren. Hvis begge vedtakene blir påklaget, blir det forskjellige klageinstanser som skal behandle klagen. Hvis den ene etaten kommer til at klagen skal tas til følge og ettergir hele forsinkelsesgebyret, må det bety at klagegrunnlaget overfor den andre etaten har bortfalt. Også dette vil bli veldig uoversiktlig både for klageren og mellom klageinstansene i forvaltningen.

Vi har her lagt til grunn at "ved illeggelsen" betyr tidspunktet for når forsinkelsesgebyret begynner å påløpe og ikke når krav om betaling blir sendt.

Brønnøysundregistrenes avsluttende kommentar til forslaget til endring av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd

Vi mener at det ovennevnte belyser hvilke praktiske problemer og uheldige konsekvenser den foreslåtte lovendringen vil føre til. Etter vår vurdering er det derfor bedre om innkrevningsmyndigheten overtar hele ettergivelsesadgangen. Som det fremgår av høringsnotatet blir det lagt opp til at den klare hovedregelen skal være at innkrevningsmyndigheten i størst mulig grad skal være den etaten som har myndighet til å slette ilagte gebyrer, mulkt osv. I "FORSLAG TIL LOV OM INNKREVIING AV STATLIGE KRAV MV" § 19 gis innkrevningsmyndigheten adgang til å ettergi krav av hensyn til skyldneren. Da mener vi at den beste løsningen er at de også overtar ettergivelsesmyndigheten fullt ut for ilagte forsinkelsesgebyrer. Dette vil forenkle skyldnerens stilling og de får kun en etat å forholde seg til i alle forhold som gjelder både innkreving og ettergivelse av krav. Det hindrer usikkerhet om hva som kan bli besluttet av hvilken etat og at skyldnerne blir "kasteballer" i systemet. Samtidig vil det medføre større grad av effektivitet og helhetlig saksbehandling i forvaltningen.

Dette vil medføre behov for samarbeid mellom innkrevningsmyndigheten og Brønnøysundregistrene med hensyn til statusinformasjon fra Foretaksregisteret, Enhetsregisteret og Regnskapsregisteret. Vi vil bistå med å finne enkle og smidige løsninger for tilgang til disse dataene, og vi vil samarbeide med innkrevningsmyndigheten der det er nødvendig.

Brønnøysundregistrenes forslag til utforming av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd:

Endring fra:

Regnskapsregisteret kan helt eller delvis ettergi forsinkelsesgebyret, dersom det blir gjort sannsynlig at innsendingsplikten ikke er overholdt som følge av forhold utenfor den regnskapspliktiges kontroll eller dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det. Regnskapsregisteret kan helt eller delvis fritta personer fra solidaransvar etter annet ledd i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr.

Endring til:

Innkrevingsmyndigheten kan helt eller delvis ettergi forsinkelsesgebyret, dersom det blir gjort sannsynlig at innsendingsplikten ikke er overholdt som følge av forhold utenfor den regnskapspliktiges kontroll eller dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det. *Innkrevingsmyndigheten* kan helt eller delvis fritta personer fra solidaransvar etter annet ledd i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr.

Til punkt 10.2.5.6 Særlig om klageinstans for vedtak etter regnskapsloven

Brønnøysundregistrene er enig i at det etter endring av regnskapsloven § 8-3 tredje ledd ikke er naturlig at Statens innkrevingsssentral/skatteetaten fortsatt skal være klageinstans. Klageinstans bør være overordnet organ for innkrevingsmyndigheten. I forlengelsen av dette støtter vi forslaget om at Forskrift 7. september 2006 nr. 1062 til utfylling og gjennomføring mv. av regnskapsloven § 8-3-3 oppheves.

Virkingen for tidligere ilagte forsinkelsesgebyrer og behov for overgangsregler

Dersom regnskapsloven § 8-3 tredje ledd endres, blir spørsmålet hvilken virkning det skal ha for tidligere ilagte forsinkelsesgebyrer og søknader og klager om ettergivelse av dem. Det må tas stilling til om endringen skal ha tilbakevirkende kraft. Ettersom det ikke er frist for å søke om ettergivelse av ilagte forsinkelsesgebyrer, kan vi motta søknader som gjelder gebyrer ilagt for mange år siden. Det er derfor viktig å avklare om endrede regler kun skal gjelde for forsinkelsesgebyrer som er ilagt fra og med ikrafttredelsestidspunktet for lovendringen eller om endringen også skal gjelde for tidligere ilagte gebyrer, der søknad og klage blir behandlet etter dette tidspunktet. Etter vår vurdering vil den beste løsningen være at søknader om ettergivelse som fremsettes etter at lovendringene har trådt i kraft skal bli behandlet etter nye lovbestemmelser uavhengig av hvilket regnskapsår forsinkelsesgebyret er ilagt.

Brønnøysundregistrenes kommentar til forslag om etablering av ett utleggstrekk og modernisering av utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven

Brønnøysundregistrene er positiv til forslaget om å etablere en ny ordning hvor det skal løpe kun ett utleggstrekk mot samme skyldner som kan gå til dekning av flere krav, og å modernisere utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven.

Vi ønsker likevel å påpeke at endringene slik vi forstår dem, potensielt vil innebære behov for større systemtilpasninger i Løsøreregisteret. Dette gjelder både løsning for innrapportering av data, samt kontroll og registrering, men også overvåkning og oppfølging, samt tilgjengeliggjøring. Disse systemtilpasningene krever særskilt finansiering. På bakgrunn av dette er det etter vår oppfatning viktig med tett samhandling og god dialog fremover.

Vi vil dessuten gjøre oppmerksom på at vi savner en vurdering av forholdet mellom endringene som foreslås og forskrift 19. februar 2008 nr. 158 om utvidet registrering av utleggsforretninger i Løsøreregisteret (utleggsregistreringsforskriften).

Avslutningsvis ønsker vi konkret å knytte en kommentar til lovprosjektets forslag om at når saksøker ikke er en privatperson, skal det i utleggsbegjæringen opplyses om saksøktes personnummer eller eventuelt d-nummer, i tillegg til fødselsdato. Ved tinglysing i Løsøreregisteret er det en forutsetning at saksøkte identifiseres med fødselsnummer eller d-nummer. Dette følger av den alminnelige tinglysingslovgivningen.

Med hilsen

Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
direktør

Lise Dahl Karlsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Margrethe Meyer Trælvik